herpy

GEKKOER

Reef gecko

Sphaerodactylus notatus

En lille, jordlevende dværggekko fra Cuba, Bahamas og det sydligste Florida, højst 5-6 cm lang med halen. *Sphaerodactylus notatus* er brun med mørke pletter og striber på hovedet, færdes mest morgen og aften i løvlaget og kan holdes parvis i et lille, tæt terrarie.

Familie: Sphaerodactylidae Tidligere navn: *Sphaerodactylus notatus amaurus; Sphaerodactylus notatus atactus; Sphaerodactylus notatus peltastes* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**5-6 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Dag og skumring**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Tørskov og regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**20 × 20 × 20 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**26-28 °C**
Temperatur, nat	**20-22 °C**
Luftfugtighed	**60-70 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter og små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**6 mdr.**
Kuldstørrelse	**1 æg**
Inkubation	**70 dage** ved 26 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten som helhed er ikke opført på CITES eller i bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr. Kun underarten *Sphaerodactylus notatus atactus* fra Cuba står på CITES liste III og i EU's bilag C, og indførsel af den fra lande uden for EU kræver de tilhørende CITES-papirer. Netop denne underart holdes ofte, så spørg sælgeren om underart og papirer, og kontakt Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, hvis du er i tvivl. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav.

Om arten

Sphaerodactylus notatus er en lille dværggekko, der måler op til 34 mm fra snude til kloak og højst 5-6 cm med halen, som udgør omkring halvdelen af længden. Rygskællene er forholdsvis store, kraftigt kølede og ligger som tegl over hinanden, og hovedet er mindre spidst end hos de fleste andre arter i slægten. Begge køn er brune og bliver gullige mod halen, og kroppen er spættet med mørkebrune skæl. Fra snudespidsen løber sorte striber gennem øjnene og midt hen over hovedet og fortoner sig på den forreste del af kroppen. Undersiden er lysebrun og struben næsten hvid.

Tegningen varierer meget, både fra dyr til dyr og mellem underarterne. Artsnavnet er latin og betyder mærket, med henvisning til hannens plettede mønster hos grundformen. *S. n. peltastes* har en skulderplet med øjepletter, hos *S. n. amaurus* mangler de, og hos *S. n. atactus* har nogle dyr dem og andre ikke.

Arten blev beskrevet i 1859 af Spencer Fullerton Baird, og fire underarter regnes for gyldige: *S. n. notatus*, *S. n. amaurus*, *S. n. atactus* og *S. n. peltastes*. Den tidligere underart *S. n. exsul* er nu en selvstændig art. Som andre dværggekkoer har dyret hæftelameller under tæerne. Levealderen i fangenskab er ikke dokumenteret; boksens 10-20 år er lånt fra *Sphaerodactylus elegans* og er usikker.

Udbredelse og levested

Sphaerodactylus notatus findes på Cuba, især i den østlige del, og på det meste af Bahamas, bl.a. Bimini, Andros, New Providence, Eleuthera, Long Island, Ragged Island og Great Abaco. *S. n. amaurus* lever på Great Bahama Bank, bl.a. Cat Island og Little San Salvador, *S. n. peltastes* på Little Bahama Bank og *S. n. atactus* på Cayos Ballenatos ud for Cuba. *S. n. atactus* er formentlig indført til Great Inagua på Bahamas og til Morant Cays og Pedro Cays ud for Jamaica. Bestandene på Isla de la Juventud og i Canarreos-øgruppen har en uafklaret taksonomisk status.

Arten blev beskrevet fra Key West og lever i Florida Keys og det sydligste Florida. Om den er hjemmehørende dér, er omstridt: den kan være kommet med skibsfarten fra Cuba i 1800-tallet, men genetiske undersøgelser peger på, at den har koloniseret Key Largo naturligt, formentlig med drivtømmer. Kortet viser kun Cuba og Bahamas.

> **Oprindelig udbredelse:** Cuba og Bahamas.

LEVESTED

Sphaerodactylus notatus lever på jorden i løvlaget, under sten, døde grene og andet plantemateriale, både i naturlige og menneskeskabte levesteder. Den findes især i fugtig skov og krat. Mikroklimaet skal være let fugtigt, så arten holder til i halvskygge og sjældent på steder i fuld sol hele dagen. I Florida er den tæt knyttet til *Coccoloba uvifera* langs kysterne.

Arten er mest aktiv om morgenen og aftenen. Klimaet i udbredelsesområdet er tropisk til subtropisk, og biotopen i faktaboksen er et skøn ud fra levestedet.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Sphaerodactylus notatus*, men arten er let at holde. Den passes som de beslægtede *Sphaerodactylus elegans* og *Sphaerodactylus macrolepis*.

Et par kan holdes i et terrarie på 20 × 20 × 20 cm (længde × bredde × højde). Større er en fordel og giver plads til flere skjul. Arten lever på jorden, så grundarealet betyder mere end højden. Terrariet skal være helt tæt, også i låget, fordi gekkoen og dens små foderdyr slipper ud gennem meget små sprækker.

Bunden skal være en blanding af jord og sand. Læg stykker af bark og blade fladt på bunden som skjul, og stil bark på højkant op ad væggene som ekstra skjul og æglæggested. En bioaktiv bund med springhaler og små bænkebidere giver ekstra føde og holder bunden ren. Tunge sten og træstykker skal stå direkte på terrariets bund, så dyret ikke kan blive klemt.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 26-28 °C. Et lille lysstofrør eller en kompaktlysstofpære giver som regel varme nok. En spotlampe er ikke nødvendig og kan let overophede et så lille terrarie. Nattemperaturen er ikke dokumenteret; 20-22 °C passer til klimaet i udbredelsesområdet. Under hvileperioden om vinteren skal temperaturen være lidt lavere (se Parring). Mål temperaturen med et digitalt termometer nede ved bunden.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge omkring 70 %, og bunden skal være let fugtig. Sprøjt terrariet én gang om dagen, så der sidder dråber på blade og ruder, som dyret kan drikke, og stil desuden en lille, lav vandskål frem. Sørg for god ventilation, så terrariet tørrer let op mellem sprøjtningerne og ikke bliver muggent.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Hold lyset tændt 12 timer om dagen om sommeren, og brug små lysstofrør eller kompaktlysstofpærer i dagslysfarve. Under hvileperioden om vinteren skal dagene være kortere.

Behovet for UVB er ikke dokumenteret. Et svagt UVB-rør til skyggedyr med rigeligt skygge kan bruges, men er valgfrit, når foderdyrene pudres med kalk og D3-vitamin.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Gekkoen lever af små leddyr. Giv små fårekyllinger, små bænkebidere, springhaler, små voksmøl og voksmøllarver. Foderdyrene må ikke være større end dyrets hoved.

Voksne fodres to gange om ugen, mens ungerne hele tiden skal have adgang til springhaler og nyklækkede fårekyllinger. Pudr alt foder med kalk og vitaminer ved hver fodring, og stil en lille skål med knust sepiaskal frem. Det kan være sværere at skaffe nok små foderdyr end at passe selve gekkoen, så sørg for en stabil forsyning, før dyret anskaffes.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Hold ét par pr. terrarie. Ikke kun hannerne, men også hunnerne kan være meget aggressive over for hinanden, så to dyr af samme køn må ikke sættes sammen. Arten kan derimod holdes sammen med andre små *Sphaerodactylus*-arter med en anden farvetegning, fx *Sphaerodactylus nigropunctatus* og *Sphaerodactylus torrei*.

S. notatus bevæger sig krybende gennem løvlaget og ses mest, når den søger føde om morgenen og aftenen. Den er for lille og skrøbelig til håndtering. Skal dyret flyttes, så lad det kravle op i en lille beholder.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Begge køn er brune med samme grundtegning, men tegningen på hovedet varierer fra dyr til dyr. Hunnerne har ofte to øjepletter midt på baghovedet, men de kan også mangle, så de er ikke et sikkert kendetegn. Ungerne ligner de voksne, men har mere kontrast i farverne og en hvid halespids, som forsvinder i seksmånedersalderen. Arten er fuldt udvokset og kan yngle efter omkring et halvt år.

PARRING

Et par, der holdes sammen i et terrarie med mange skjul og rigeligt foder, yngler uden særlig hjælp. Arten holder normalt en hvileperiode på omkring tre måneder om vinteren. Giv i den periode kortere dage og lidt lavere temperatur, så hunnen får en pause fra æglægningen. Hvor meget temperaturen skal sænkes, er ikke dokumenteret.

ÆGLÆGNING OG KULD

I sæsonen lægger hunnen ét lille, hårdskallet æg omkring hver tredje uge, som regel i bark eller under blade. I naturen ligger æggene højere oppe, i træstubbe og under løs bark omkring en meter over jorden, hvor de formentlig er bedre beskyttet, så bark på højkant er et godt æglæggested.

De voksne lader ungerne være, men det er stadig en fordel at tage æggene ud og ruge dem i en rugemaskine, så temperatur og fugt kan styres. Giv hunnen rigeligt med foder og kalk, mens hun lægger.

INKUBATION

Ved omkring 26 °C klækker æggene efter cirka 70 dage. Læg ægget i en lille beholder med lufthuller og fugtig vermiculite eller perlite, og vend det ikke, som hos andre gekkoer. Luften i beholderen skal være fugtig, men ægget må ikke ligge vådt.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne måler omkring 22 mm med halen ved klækningen. De kan vokse op sammen med forældrene eller i små grupper i en tæt plastboks på omkring 1,3 liter, indrettet som de voksnes terrarie med jord og sand, blade og bark.

Der skal hele tiden være mikrofoder som springhaler og nyklækkede fårekyllinger, pudret med kalk og vitaminer. Ungerne vokser hurtigt og er fuldt udvoksede efter omkring et halvt år.

Sundhed og typiske fejl

Sphaerodactylus notatus regnes for let at holde, men der er kun få oplysninger om sygdomme hos arten. De typiske fejl hos små dværggekkoer er:

- For lidt kalk og D3, især hos unge dyr og hunner, der lægger æg. Pudr foderdyrene.

- For tørt eller for vådt terrarie. Konstant våde forhold giver mug og hudproblemer.
- Ensidigt foder. Skift mellem flere slags foderdyr.
- Tunge ting, som dyret kan blive klemt under. Stil dem direkte på bunden.
- Slagsmål mellem voksne dyr. Skil dem ad ved bid eller skader.

Et sundt dyr er aktivt, har klare øjne og en fyldig hale. Søg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser eller virker sløvt.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.